

Gender profile of entrepreneurship and trade in Moldova

Nadejda Cojocari
National Bureau of Statistics
Republic of Moldova

gender@statistica.gov.md

2nd Survey on Business development through a gender perspective

Qualitative information collected through the questionnaire

STATISTICA
II/NOI

BIROU NAȚIONAL DE STATISTICĂ
AL REPUBLICII MOLDOVA

Denumirea întreprinderii _____

CUIU _____

IDNO _____

Studiu privind Dezvoltarea Mediului de Afaceri

CHESTIONAR PENTRU PROPRIETAR / MANAGER

Strict confidențial

Răspunsurile date la întrebările din acest chestionar sunt folosite numai în scopuri statistice.

- Răspundeți la întrebările marcate **X** în căsuțele de tip închis, **□** cifre în căsuțele deschise **□□**, sau text în spațiile indicate prin linie _____.
- La întrebările unde apare semnul **M** pot fi înregistrate mai multe răspunsuri, iar cele necesare acceptat un singur răspuns.
- Cifrele care urmează semnul **☛** din dreptul unei căsuțe indică numărul întrebării la care se va trece după marcarea răspunsului în căsuțe respectivă. În cazul în care căsuța marcată nu este urmată de semnul **☛**, se va trece la întrebarea următoare.

Date sociodemografice ale respondentului

Q1. Statutul dvs. în cadrul întreprinderii

- proprietar unic ☐ 1
- proprietar unic / administrator ☐ 2
- co-proprietar, indicăți codul **□□** ☐ 3
- co-proprietar/administrator, ☐ 4
- administrator, indicăți codul **□□** ☐ 5
- manager / administrator ☐ 6

Q2. Sexul

- masculin ☐ 1
- feminin ☐ 2

Q3. Anul nașterii **□□□□** ☐ 2

Q4. Nivelul de educație absolvit

- fără studii ☐ 1
- primar ☐ 2
- mediu incomplet/gimnazial ☐ 3
- mediu de cultură generală/liceal ☐ 4
- secundar profesional (școală de meserie) ☐ 5
- mediu de specialitate (școală, tehnicum) ☐ 6
- superior universitar ☐ 7
- masterul, inclusiv rezidențiat ☐ 8
- doctorat, postdoctorat ☐ 9

Q5. Statul civil

- necăsătorit(ă) ☐ 1
- căsătorit(ă) ☐ 2
- văduv(ă) ☐ 3
- divorțat(ă) ☐ 4
- căsătorit(ă) neoficial ☐ 5

Q6. Aveți copii în vârstă de până la 7 ani?

- da ☐ 1
- nu **A1** ☐ 2

Q7. În grija cui rămân copiii de obicei pe durata

orelor de lucru **M**

- servicii de afaceri timpurie (creșă, grădiniță, alte instituții) ☐ 1
- cu părinții (buneli) ☐ 2
- alte rude ☐ 3
- bunici ☐ 4
- singuri( ) ☐ 5
- altcineva (specificați) ☐ 6

A1. Căi de apărut la creșă/preluări întreprinderii/afacerii?

- mi-a apărut mie ☐ 1
- a mea și a unui membru al familiei ☐ 2
- rudele, prietenii ☐ 3
- din alte surse (internet, TV, presa) ☐ 4
- nu știu/greu de răspuns ☐ 99

A2. Care a fost statutul/ocupatia dvs. principala la creșă/preluarea întreprinderii/afacerii?

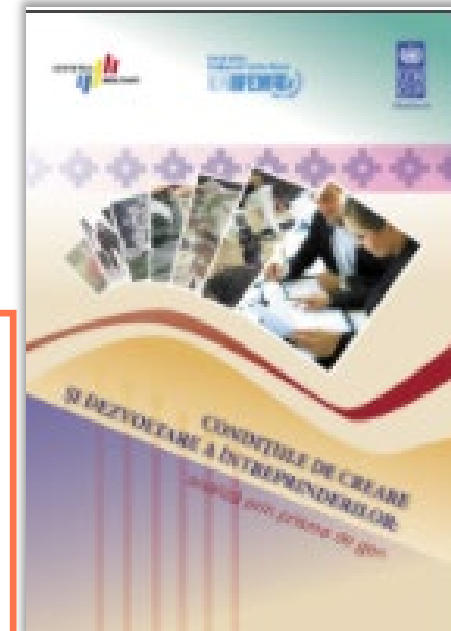
- salariat ☐ 1
- lucrător pe cont propriu (afacere proprie fără nici un salariat) ☐ 2
- patron (afacere proprie cu cel puțin un angajat permanent) ☐ 3
- student, elev ☐ 4
- casnică ☐ 5
- șomer ☐ 6
- angajat/afast peste hotare (specificați țara) ☐ 7
- alte situații (specificați) ☐ 8

Dissemination of results

2nd survey on Business Development through gender perspective

- Ensure **comparability** of main indicators with the **previous survey** (2009)
- 75 Tables in an **open/reusable format** (socio-demographic portrait and conditions for the creation and development of the enterprises) - **2018**

Notă analitică

Principalele rezultate ale cercetării "Dezvoltarea Mediului de Afaceri"

Metodologia cercetării

Cercetarea statistică „Dezvoltarea Mediului de Afaceri” prin prisma dimensiunii de gen a fost realizată în conformitate cu planul de acțiuni al Strategiei de Dezvoltare a Sectorului Întreprinderilor Mici și Mijlocii pentru anii 2018-2020, în perioada 5-25 septembrie anul 2018, fiind cea de-a 2-a cercetare realizată de Biroul Național de Statistică, după prima desfășurată în anul 2009¹. Cercetarea a fost realizată în cadrul proiectului comun ONU „Consolidarea Sistemului Statistic Național” cu suportul UN Women, PNUD și Suediei.

Scopul cercetării a fost de a identifica particularitățile antreprenoriatului feminin și masculin și a problemelor cu care se confruntă antreprenorii la etapa de inițiere, creștere și dezvoltare a businessului, dar și a factorilor care creează impedimente în dezvoltarea acestora prin prisma dimensiunilor determinate de gen. Pentru atingerea acestui scop a fost elaborat un chestionar care include întrebări ce permit calcularea indicatorilor atât cantitativi cât și calitativi, precum și întrebări care să asigure comparabilitatea cu anul 2009, în baza căreia a fost efectuată cercetarea.

Importanța cercetării

Indicatorii cu privire la întreprinderi și antreprenori sunt disponibili în cadrul mai multor cercetări statistice curente precum: Anchetă structurală anuală, Anchetă Forței de Muncă, Cheltuielile salariale și costul Forței de Muncă dar și alte resurse statistice disponibile în cadrul BNS cum sunt situațiile financiare. Însă, deși acestea oferă mai mulți indicatori cantitativi importanți în analiza antreprenoriatului, totuși lipsesc acestea (a se vedea în anexele prezente) care sunt necesare pentru: i) cercul de cuprindere și metoda de colectare (proxi interval), ii) lipsa variabilei sex, iii) necesitatea unor informații adiționale, calitative ce țin de barierele și problemele antreprenorilor, motivații și planuri de viitor ale acestora.

Sfera de cuprindere a inclus următoarele categorii de întreprinderi: întreprinderi active (cu cifra de afaceri mai mare decât zero) care prezintă rapoarte financiare, cu excepția întreprinderilor din sectorul de intermediari financiare și administrație publică; întreprinderi individuale care prezintă la Serviciul Fiscal de Stat declarația privind impozitul pe venit; întreprinderi noi create. Nu au fost incluse întreprinderile care conform Clasificării formelor organizatorice-juridice au forme organizatorice-juridice care nu au ca scop antreprenoriatul: societăți în nume colectiv, societăți în comandă, cooperative de consum, alte cooperative; întreprinderi de stat, întreprinderi municipale, alte întreprinderi, unități de persoane juridice, instituții private, instituții publice, asociații obștești, alte organizații necomerciale, alte forme de asociații; întreprinderi cooperatiste (de consum), filiale ale întreprinderilor rezidente străine, reprezentanțele întreprinderilor rezidente străine. De asemenea, nu au fost incluse în cercetare gospodăriile (întreprinderi de familie).

¹ https://statistica.gov.md/publicatii/analitice/raportul_cercetarii_2009_antreprenoriatul_in_moldova

BIRUL NAȚIONAL DE STATISTICĂ AL REPUBLICII MOLDOVA
MD-2019, Chișinău, str. Gherghe, 130, tel. 022 403 000
e-mail: statistica@statistica.gov.md, info@statistica.gov.md

+

Tabelul 6. Repartiția antreprenorilor după nivelul de instruire, statutul în cadrul întreprinderii și sexe

Nivel de instruire	Bărbați				Femei			
	Total	Proprietar	Co-proprietar	Manager	Total	Proprietar	Co-proprietar	Manager
Total	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Primar și fără studii	1,0	1,1	*	*	0,7	1,0	*	-
Gimnazial	2,1	2,6	1,3	*	2,0	2,4	*	*
Liceal, mediu general	3,3	4,0	2,4	1,4	3,6	4,4	*	*
Secundar profesional	5,4	6,4	5,3	1,2	4,5	5,7	*	*
Mediu de specialitate	19,6	20,9	18,1	15,8	21,1	23,8	14,1	15,1
Superior, licență	63,9	60,7	66,6	74,4	63,6	59,2	73,0	74,6
Superior, masterat	3,9	3,8	3,4	5,2	4,2	3,2	8,5	5,1
Doctorat, postdoctorat	0,8	0,4	1,7	1,3	*	*	*	*

* - Volum insuficient pentru obținerea estimărilor de încredere.

Tabelul 7. Repartiția antreprenorilor după nivelul de studii, genul principal de activitate al întreprinderii și

Genul principal de activitate al întreprinderii	procentaj							
	Total	Primar și fără studii	Gimnazial	Liceal, mediu general	Secundar profesional	Mediu de specialitate	Superior, licență	Superior și mai înalt (masterat, doctorat și postdoctorat)
Bărbați	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Agricultură	6,5	3,5	10,2	7,1	7,1	6,2	6,4	6,6
Industria	11,3	8,6	14,2	10,8	13,2	12,7	10,8	10,2
Construcții	7,2	9,0	3,6	5,6	4,6	5,7	8,1	6,2
Comerț cu ridicata	20,1	7,9	14,0	14,7	17,5	21,8	20,5	18,8
Comerț cu amănuntul	21,1	37,3	27,1	28,4	36,6	29,3	17,4	9,5
Transport și depozitare	6,0	10,2	10,8	11,4	6,7	5,9	5,5	5,3
Hoteluri, restaurante	3,3	1,1	4,2	5,2	2,1	4,1	3,1	3,0
Informații și comunicații	3,9	3,6	1,0	1,6	1,5	1,4	4,8	7,2
Alte servicii	20,7	18,9	14,9	15,2	10,7	12,8	23,5	33,2
Femei	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

+

Raport analitic

privind
participarea
femeilor și bărbaților
în activitatea de antreprenoriat

Main findings

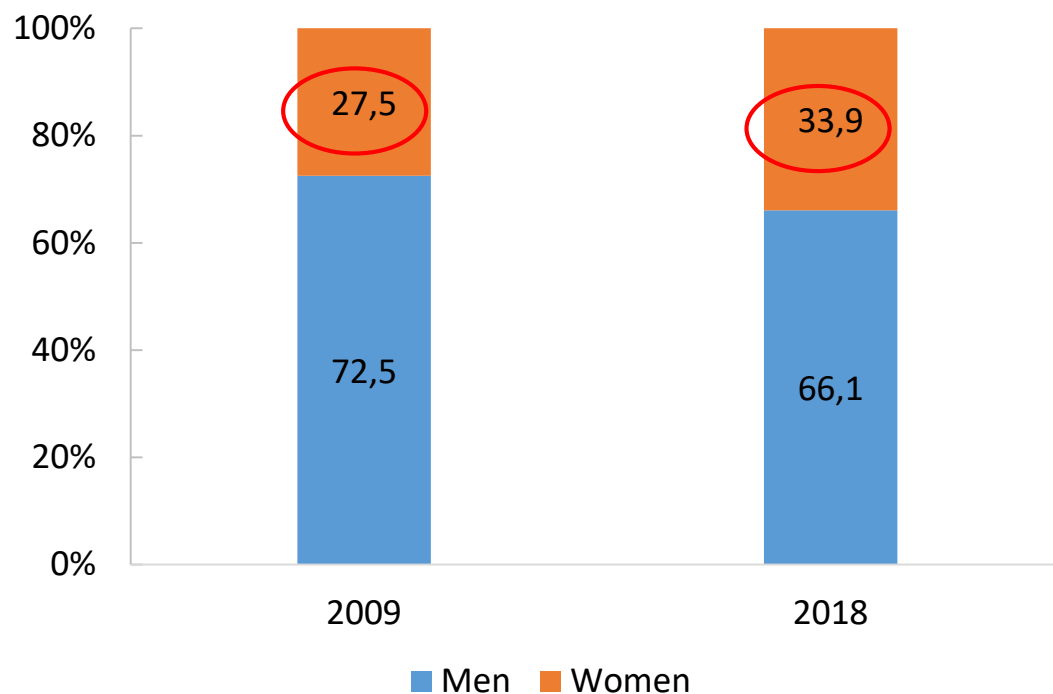

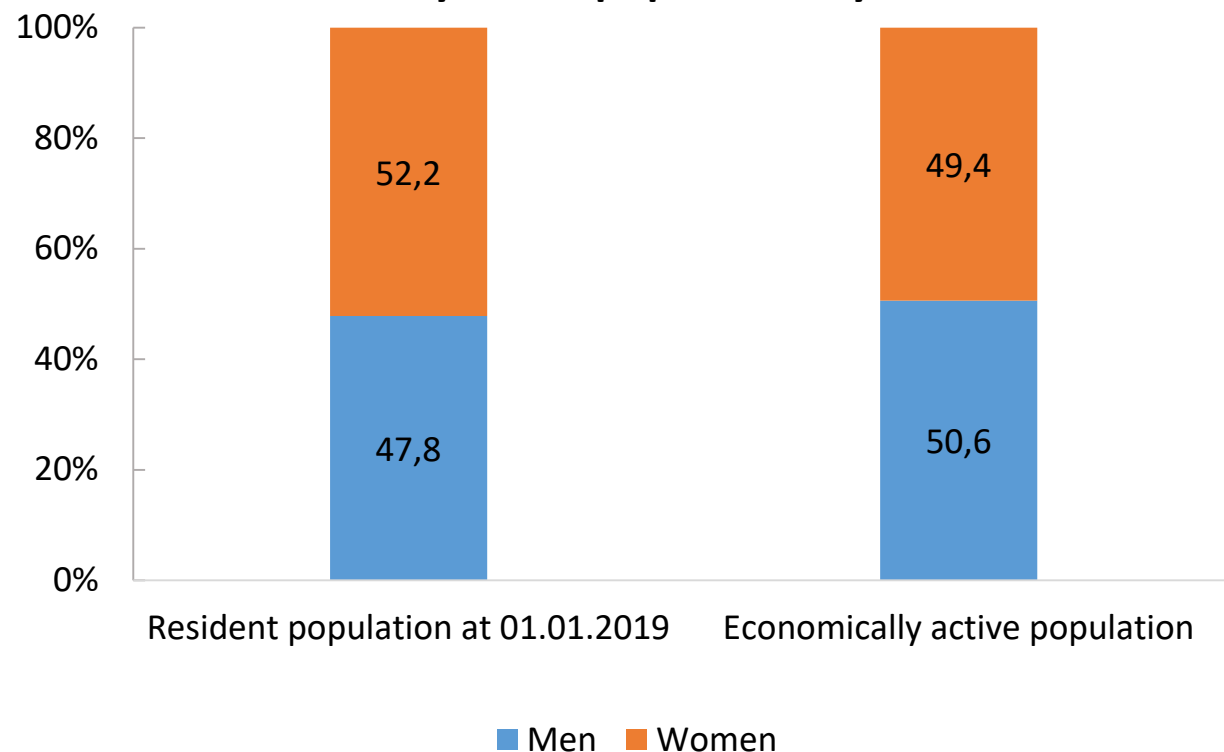
Main findings (1)

Unused potential of women

Distribution of entrepreneurs by sex, 2009 and 2018

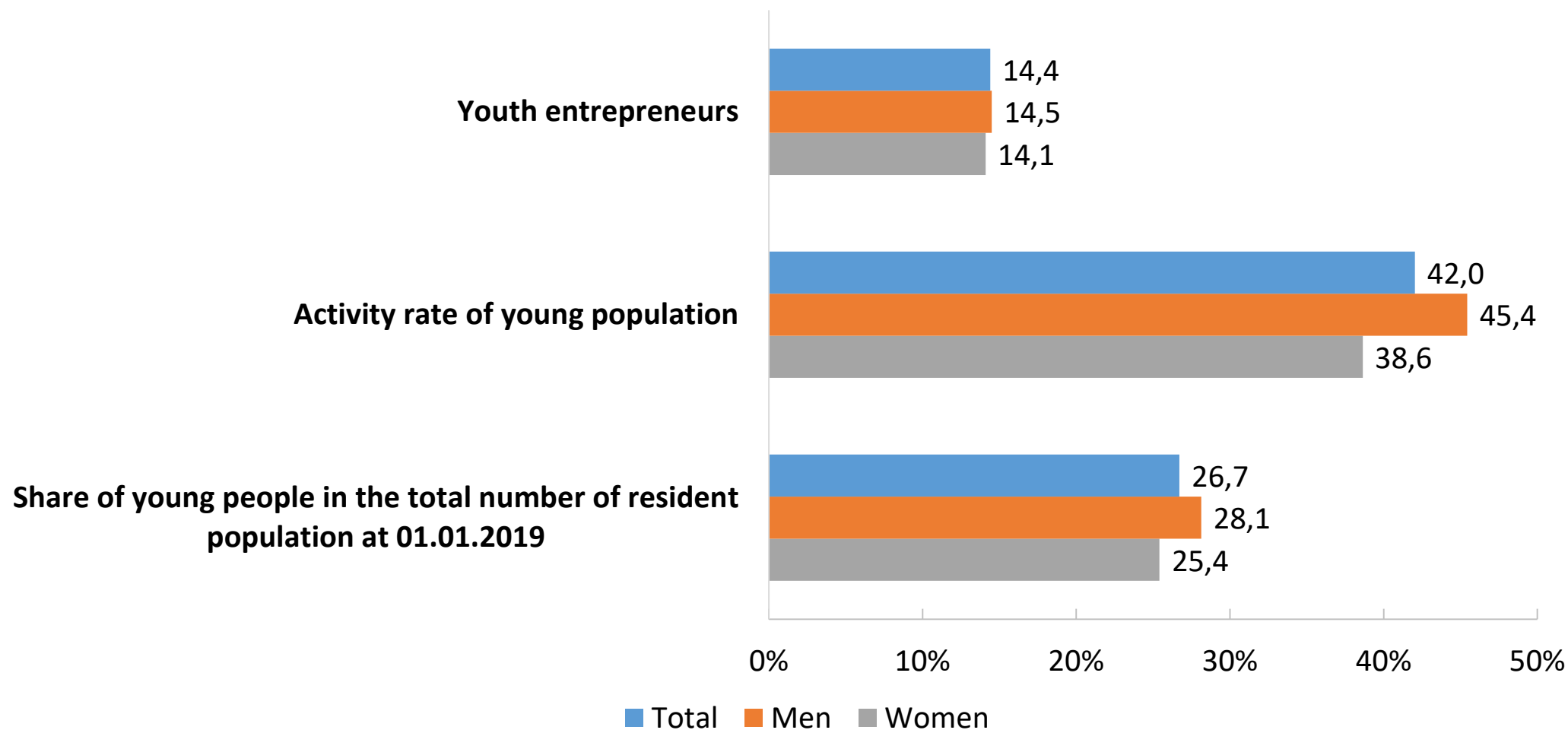
Distribution of resident population and economically active population by sex, 2018

Main findings (2)

Youth entrepreneurs (15-34 years), by sex

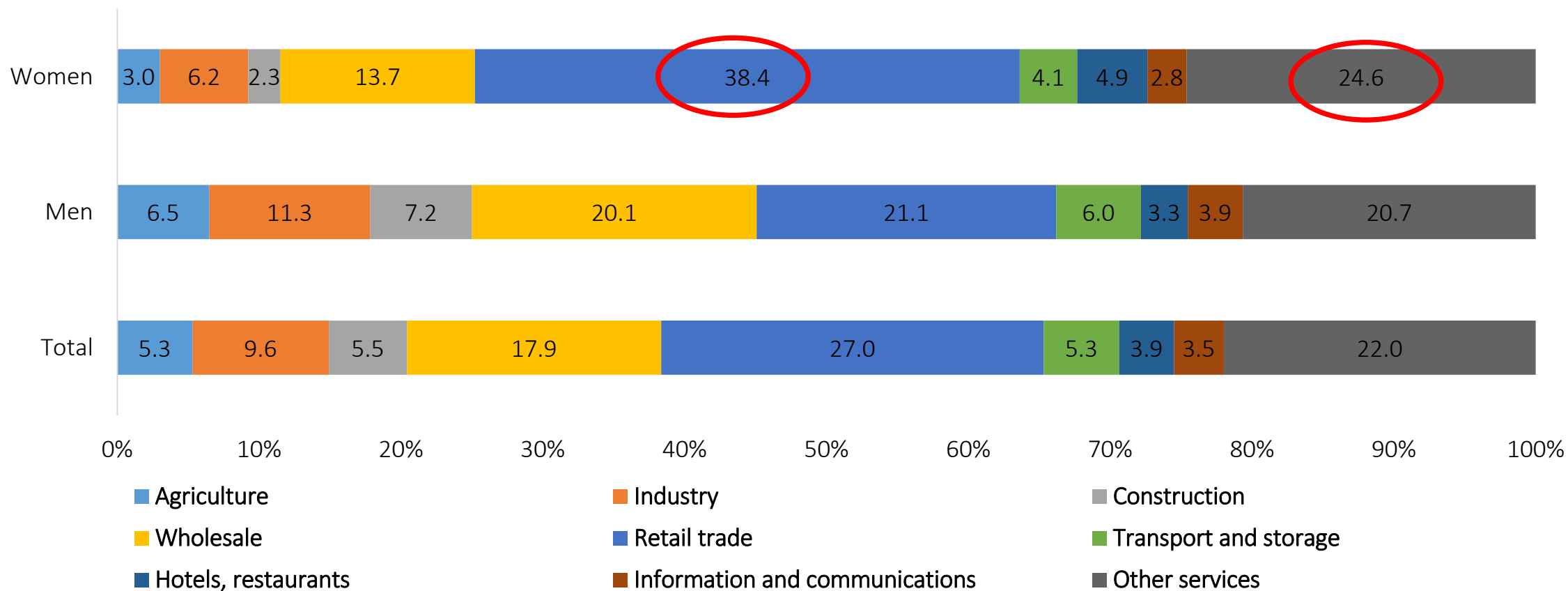

Main findings (3)

Women most often run businesses in retail trade

Enterprises by main economic activity and sex of the entrepreneur, 2018 (%)

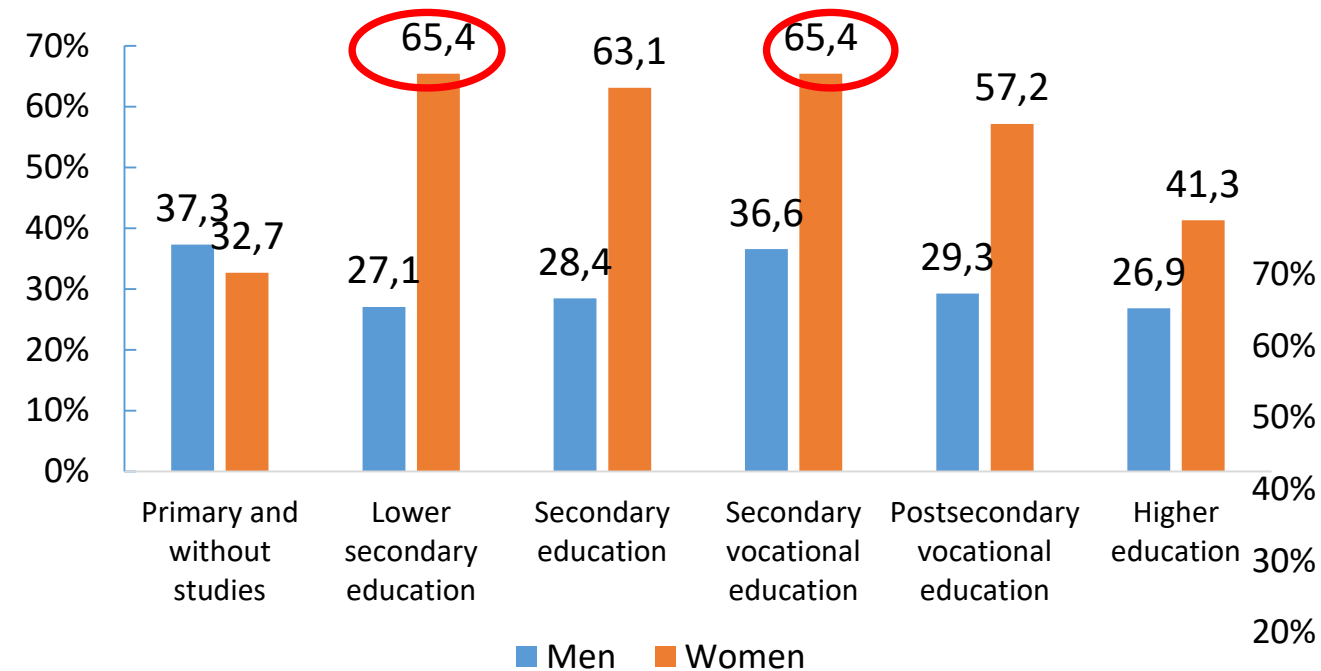

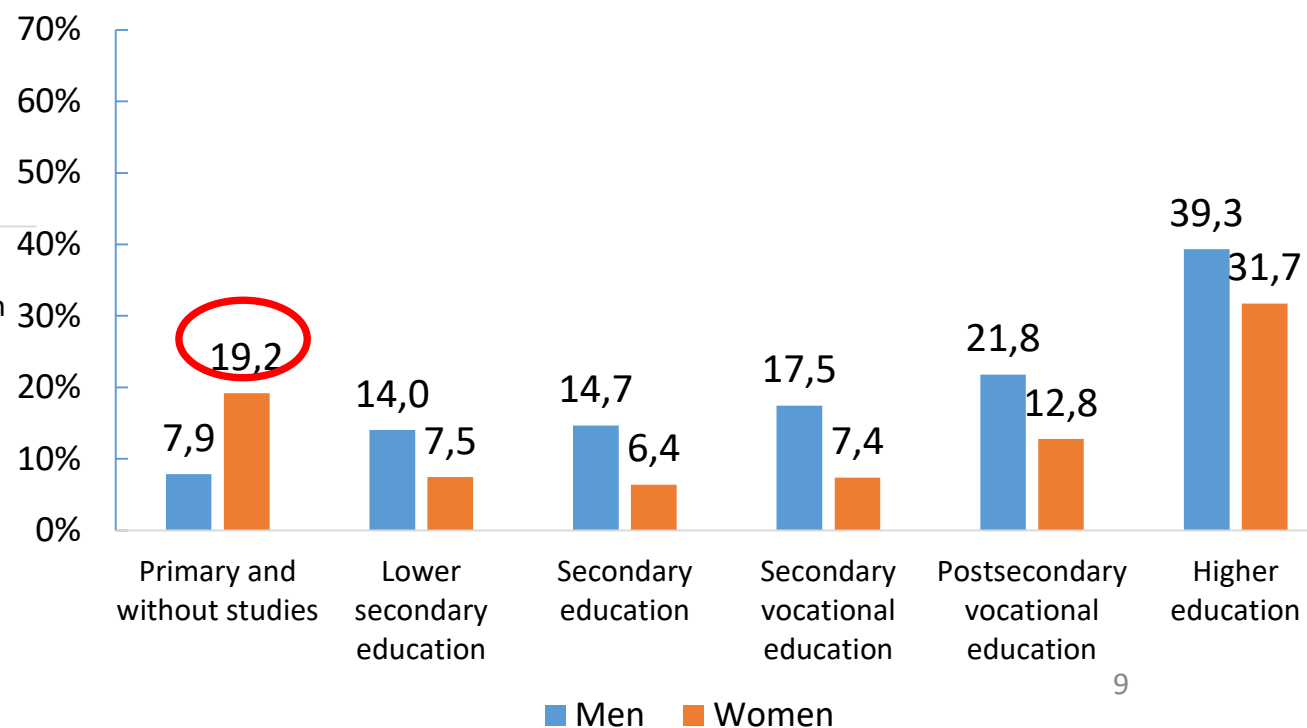
Main findings (4)

Retail trade – largest share of entrepreneurs with primary or no education at all

Retail trade

Wholesale trade

Main findings (5)

Retail trade is an attractive activity for entrepreneurs who previously had the status of housewives and were unemployed

Table 1. Entrepreneurs who manage wholesale trade and retail trade enterprises by status before entrepreneurial activity and sex, 2018 (%)

	Wholesale trade		Retail trade	
	Men	Women	Men	Women
Employee	71,9	71,3	64,4	65,9
Self - employed	8,6	6,4	12,3	6,8
Employer	8,6	5,2	6,0	4,8
Student	4,2	4,3	5,2	4,2
Housewife	0,2	6,2	0,5	10,7
Unemployed	3,2	3,7	6,9	5,1
Employee / working abroad	2,7	1,7	3,7	2,5
Other	0,5	1,1	1,0	0,1

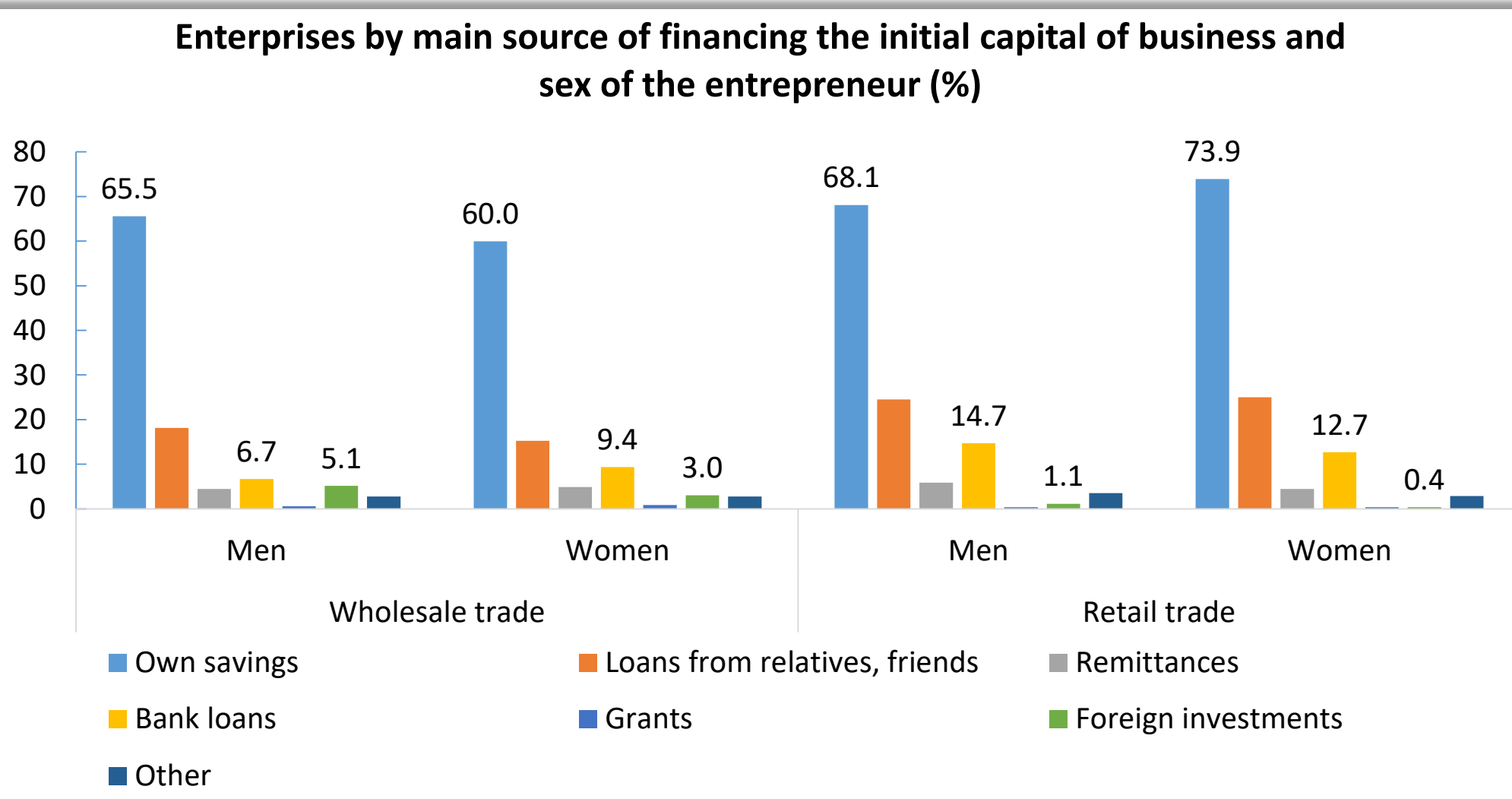
Table 2. Difficulties faced in 2017 by enterprises with the main activity wholesale trade and retail trade by sex of the entrepreneur (%)

	Wholesale trade		Retail trade	
	Men	Women	Men	Women
insufficiency of financial sources	73,7	73,0	70,6	79,5
insufficiency of modern technologies	5,0	2,5	4,7	2,9
limited access to credit	13,6	7,4	7,7	5,7
insufficient raw material	2,5	3,8	2,0	0,8
insufficiency of qualified personnel	24,2	28,4	23,6	14,2
unfavorable tax policy	23,9	34,0	29,4	27,6

Main findings (6)

Women invest more than men own savings in retail trade businesses

**Making use of available
data from current
business statistics**

Using current business statistics to analyze the performance of enterprises

Basic indicators have not been collected

Integration between **more than one source** was necessary

Quantitative indicators used in the final report to describe performance of women's and men's enterprises

Current
business
statistics

- Turnover
- Net profit
- Number of enterprises with profit/losses
- Labour productivity
- Average number of employees
- Monthly average earning

Financial
reports
90,5%

Survey on
'Salary
earnings
and labour
force cost'
**-some
methodolo
gical
limitations**

Disaggregations

- Activity, property form, legal form, activity duration, sex, size

Thank you for attention!

gender@statistica.gov.md

